

คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล : กรณีศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี Moral Virtues of Nursing Students : Case Study Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

.....

วิริยาภรณ์ แสนสมรส* วิภารัตน์ ยมดิษฐ์*
นิศากร เยาวรัตน์* อมรรัตน์ สว่างเกต* นพวรรณ ดวงจันทร์**
Wiriaporn Sansomros* Viparat Yomdit*
Nisakorn Yaowarat* Amonrat Sawangket* Noppawan DOUNGCHAN**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล จำนวน 484 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมจริยธรรม โดยจำแนกตาม ชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพของผู้ปกครองของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาทุกชั้นปี มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยด้านความรับผิดชอบมากที่สุด ซึ่งในชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัย ในชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยด้านความซื่อสัตย์ และสำหรับชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยด้านความอดทนอดกลั้น น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49, 2.50-2.99, 3.00-3.49 และ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด ซึ่งในนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49, 2.50-2.99, และ 3.00-3.49 มีค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัยน้อยที่สุด แต่ในนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยด้านความซื่อสัตย์ น้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัยน้อยที่สุด เหมือนกัน

คำสำคัญ : คุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาพยาบาล

---

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

** พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

ABSTRACT

This research aims to study the moral virtues of nursing students in Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. The population was 484 nursing students. The research questionnaire was created by researcher. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation Comparing the mean of moral virtues level by year class, Average grade, occupation of parents of students. Results of this research were as the following:

The nursing students had a high level of moral virtues. The fairness is highest mean, followed by responsibility, and the least disciplinary aspects.

Comparison of moral virtues of nursing students By year lass, it was found that every year lass had moral virtues by total with high level. the freshmen, sophomore and junior student had moral virtues in fairness with high level and senior students had high level in responsibility, sophomore and senior student in disciplinary, freshmen had last level of moral virtue in honesty and sophomore had last level in endurance.

Comparison of moral virtues of nursing students according to average GPA of 2.00-2.49, GPA 2.50-2.99 GPA 3.00-3.49 and GPA 3.50 and above had moral virtues in fairness with high level and average GPA of 2.00-2.49, GPA 2.50-2.99 GPA 3.00-3.49 had the average of discipline and students with GPA 3.50 and above had least in loyalty.

Comparison of moral virtues of nursing students according to the occupation of the parents, it was found that the moral virtues of students with different occupation had high level. In fairness and least in disciplinary

Keywords : Moral Virtues, Nursing Students

---

* Registered Nurse, Senior Professional Level, Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

** Registered Nurse, Practitioner Level, Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็ว มีความเจริญทั้งทางด้านวัตถุและมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ การติดต่อสื่อสารสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว (Information Society) กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งคนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ คุณภาพของคนในสังคมต่ำลงทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม โดยผลสำรวจของศูนย์คุณธรรมร่วมกับนิดาโพล ปี 2557 พบว่าปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าสำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน และการให้ความสำคัญกับวางรากฐานการปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย จำเป็นต้องส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมโดยเร็วที่สุด¹

คุณธรรมจริยธรรมเป็นการปฏิบัติของบุคคล โดยผ่านกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและการตัดสินใจที่ตีบนพื้นฐานความรู้ สติปัญญา เกิดขึ้นจากความคิดที่ถูกต้อง ดึงมา ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม² วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ถูกคาดหวังในเรื่องจริยธรรม เพราะพยาบาลต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์ ปฏิบัติต่อมนุษย์โดยตรง ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการแก่สังคมเพื่อช่วยส่งเสริมสุขภาพ

ป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ ต้องมีความเมตตา ความอ่อนโยน ความเอื้ออาทร การตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์ และรู้ว่าจะไรควรทำไม่ควรทำ³ พยาบาลที่ตื่นอกจากจะมีความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ยังถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมสูง จึงจะสามารถควบคุมการปฏิบัติการพยาบาลให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้รับบริการ ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิชาชีพพยาบาล

ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของ Piaget กล่าวว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั่นเอง และกล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg ซึ่งทำการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดของ Piaget เป็นพื้นฐานโดย Kohlberg เชื่อว่าพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นของวัยและวุฒิภาวะ นักศึกษาพยาบาลอยู่ในช่วงการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นวัยที่มีระดับจริยธรรมสูงสุดตามทฤษฎีของ Kohlberg ที่ว่าบุคคลในวัยนี้จะเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลไปกว่ากลุ่ม และสังคมในปัจจุบันไปสู่อนาคตและกลุ่มมนุษยชาติโดยส่วนรวม จริยธรรมในระดับนี้เรียกว่า ระดับเหนือกฎเกณฑ์ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ โดยเริ่มตั้งแต่อายุ 16 ปีขึ้นไป และการที่บุคคลจะมีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับใด ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ทั้งทางกายภาพ บุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้ระดับพัฒนาการและระดับคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน⁴

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตพยาบาล เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ซึ่งระบุว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี ร่วมมือกันกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม⁵ ทั้งนี้ วิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจริยธรรมคุณธรรม¹

ภายใต้สถานการณ์ของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งสิ่งแวดล้อม การรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามามากเกินไป ทำให้เยาวชนไทย มีค่านิยมทางด้านวัตถุสูงขึ้น มีการเอารัดเอาเปรียบ การใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ เกิดปัญหาชู้สาว ปัญหายาเสพติด การพนัน การเที่ยวสถานบันเทิงที่ไม่เหมาะสม ติดเกมส์ อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงสื่อลามก อนาจาร หรือสื่อที่แสดงความรุนแรง สังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มที่อาจนำไปสู่สังคมล่มสลายได้ จึงนับเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบคุณธรรมจริยธรรมส่วนบุคคล ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นเยาวชนกลุ่มหนึ่งในสังคมปัจจุบัน โดยพบว่าการกระทำผิดต่อกฎระเบียบ และ

การประพฤติตนไม่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลมีมากกว่าในอดีต โดยได้รับข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชา อาจารย์เวรปกครอง ในเรื่องที่นักศึกษาไม่รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าออกหอพักหรือเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของศิณภรณ์ หู้เต็ม⁶ ที่พบว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรี ยังมีพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมในระดับน้อย เช่น การไม่ตรงต่อเวลาในการทำงานกลุ่ม ไม่ซื่อสัตย์ในการสอบและการเข้าร่วมกิจกรรม นำขนม อาหาร เครื่องดื่มมารับประทานในห้องเรียน เป็นต้น

เหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในด้าน ความใฝ่รู้ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความยุติธรรม ความเสียสละ และด้านความรอบคอบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ในการนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลในภาพรวม และรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยอาศัยกรอบแนวคิด **ส่วนที่ 1** ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทางสติปัญญา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม **ส่วนที่ 2** หลักการและแนวคิดทาง

จริยธรรมสำหรับพยาบาล และ ส่วนที่ 3 กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม จากงานวิจัย เรื่องตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม : การพัฒนาและพัฒนาการของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ⁷ และจากงานวิจัยของสมภพ แสนสมรส⁸

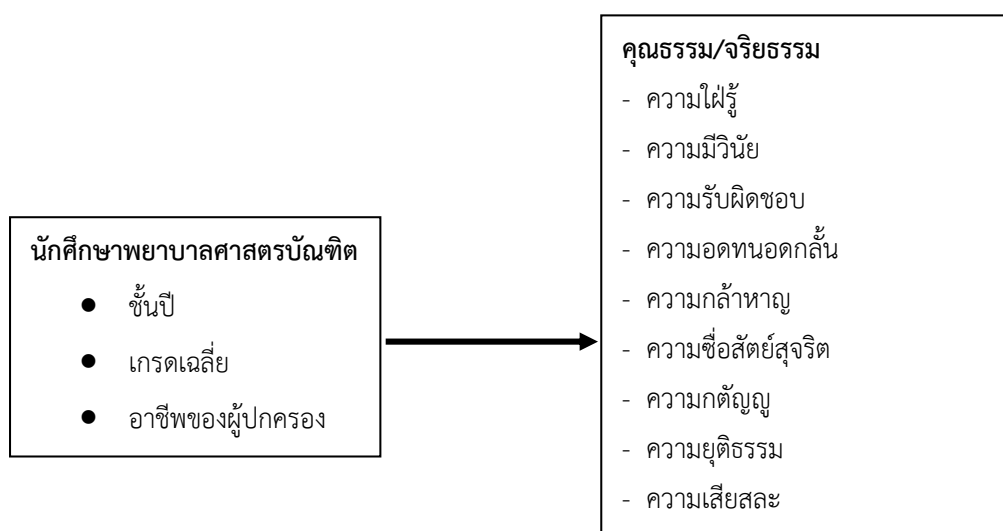
ทฤษฎีพัฒนาการคุณธรรมจริยธรรมของ Piaget เป็นทฤษฎีที่กล่าวว่า บุคคลแต่ละประเภทจะมีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกันตามประเภทของบุคคล แต่พัฒนาการมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับความรู้ของบุคคล ซึ่งความรู้ที่ได้เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมของ Kohlberg ยึดถือกฎเกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้องผิดของการกระทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ซึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางปัญญา กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินเหตุผลนั้นจะพัฒนาจากขั้นต่ำสุดสู่ขั้นสูงกว่า ทำให้เกิดการพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรม

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ กล่าวว่า ประสพการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจากการอยู่ร่วมกันในสังคมจะมีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีแนวคิดพื้นฐานเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ต่างๆ ของบุคคล ทั้งทางตรง ทางอ้อม เช่น จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสิ่งแวดล้อมส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการฟังคำบอกเล่า การอ่านสารบันทึกของผู้อื่น ผลการเรียนรู้อยู่ในรูปของความเชื่อว่าจะอะไรสัมพันธ์กับอะไร อย่างไร โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลการกระทำ

กรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากการศึกษาและการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ⁷ รวมทั้งจากงานวิจัยของสมภพ แสนสมรส⁸ เพื่อประมวลและนำไปสู่การจัดสร้างตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม 10 ตัวบ่งชี้ ที่มีความสอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาล ประกอบด้วย 1) ความใฝ่รู้ 2) ความมีวินัย 3) ความรับผิดชอบ 4) ความอดทนอดกลั้น 5) ความกล้าหาญ 6) ความซื่อสัตย์ 7) ความกตัญญู 8) ความยุติธรรม 9) ความเสียสละ และ 10) ความรอบคอบ ดังแสดงตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญู ความยุติธรรม ความเสียสละ และความรอบคอบ และเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 484 คน แบ่งเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 จำนวน 89 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 129 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 130 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 136 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน สิงหาคม - กันยายน 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) และอาชีพของผู้ปกครอง โดยมีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ด้านความรู้ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความยุติธรรม ความเสียสละ และความรอบคอบ จำนวนรวม 50 ข้อ โดยมีข้อความด้านบวก 43 ข้อ และข้อความด้านลบ 7 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดการให้คะแนนของแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
การกระทำหรือความคิดเห็นตรงมากที่สุด	5	1
การกระทำหรือความคิดเห็นตรงมาก	4	2
การกระทำหรือความคิดเห็นตรงปานกลาง	3	3
การกระทำหรือความคิดเห็นตรงน้อย	2	4
การกระทำหรือความคิดเห็นตรงน้อยที่สุด	1	5

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คะแนนการประเมินระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมายตามเกณฑ์จุดกึ่งกลาง 9 (Mid-Point) ของช่วงคะแนน (Class Interval) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรม งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขต โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม และรายละเอียดของตัวแปร

3. สร้างข้อคำถาม และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการตอบแต่ละข้อ

4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ความครบถ้วนของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข ก่อนนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out)

5. หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

จัดทำหนังสือราชการขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ในการดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

1. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยการศึกษาวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี เลขที่ BCNR 03/2560

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยก่อนเริ่มเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอน และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องโดยไม่กำหนดระยะเวลาในการตอบ รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ในกรณีที่ไม่มีสมบูรณ์จะตัดแบบสอบถามนั้นออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

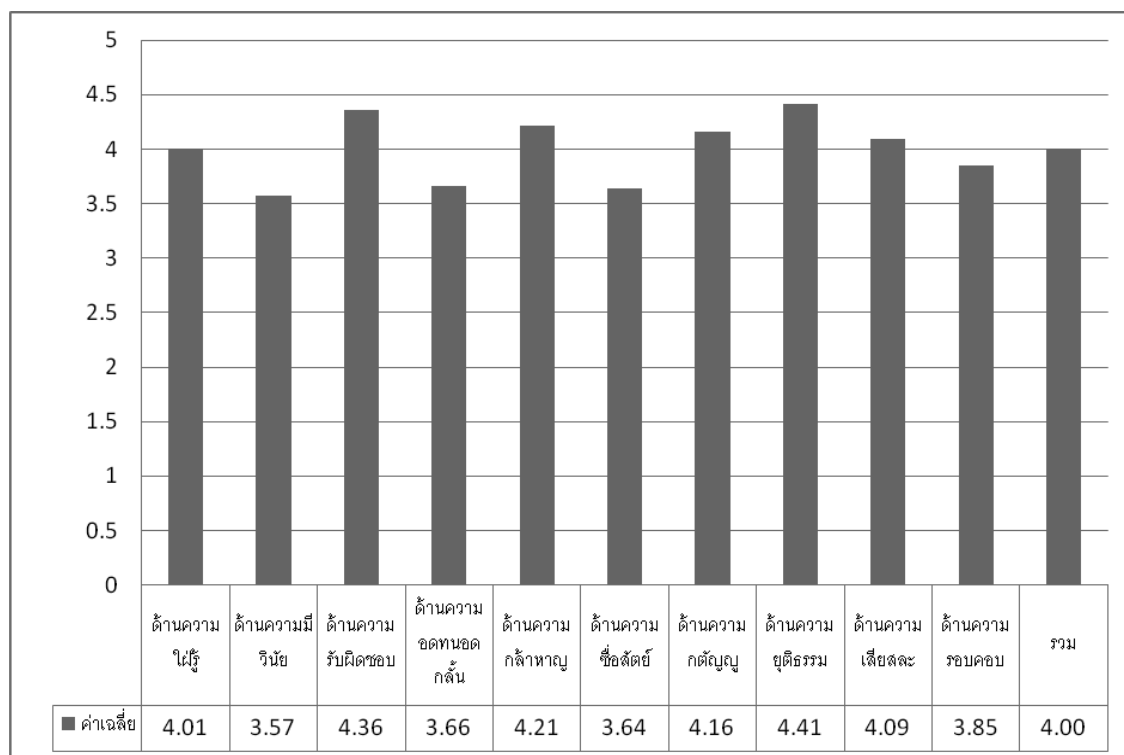
ผลการวิจัย

ผลการศึกษานำเสนอ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ข้อมูลได้จาก นักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีจำนวน 484 คน มีอายุเฉลี่ย 20.22 ปี เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 28.1) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 น้อยที่สุด (ร้อยละ 18.4) โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 96.7)

มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-2.99 มากที่สุด (ร้อยละ 50.4) และผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง (ร้อยละ 45.9)

2. คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ทุกชั้นปีทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.41, $\sigma=0.48$) รองลงมาได้แก่ด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.36, $\sigma=0.48$) ส่วนด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (Mean=3.57, $\sigma=0.52$) ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามรายด้านและภาพรวม

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี (แผนภูมิที่ 2) พบว่า นักศึกษาทุกชั้นปี มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมรายด้านของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean=4.56) รองลงมาได้แก่ด้านความกตัญญู (Mean=4.49) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ (Mean=3.69) สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่าด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.33) รองลงมาได้แก่ด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.22) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความอดทนอดกลั้น (Mean=3.53) ในนักศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่าด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.30) รองลงมาได้แก่ด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.28) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมีวินัย (Mean=3.53) และในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่าด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.49) รองลงมาได้แก่ด้านความยุติธรรม (Mean=4.48) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมีวินัย (Mean=3.54)

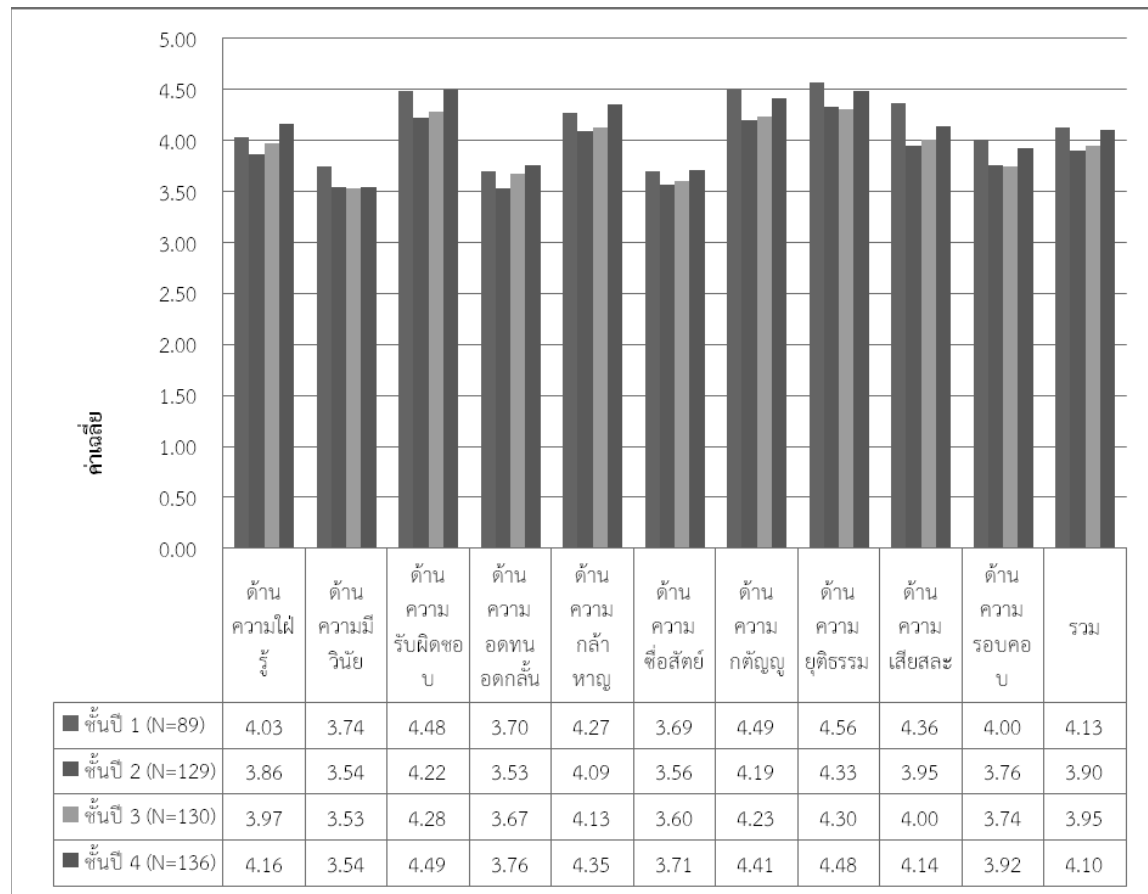
เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาแต่ละชั้นปี พบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านสูงกว่าทุกชั้นปีใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ และความซื่อสัตย์

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านสูงกว่าทุกชั้นปีใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ความกตัญญู ความยุติธรรม ความเสียสละ และความรอบคอบ รวมถึงในค่าเฉลี่ยภาพรวม

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านน้อยกว่าทุกชั้นปีใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และด้านความเสียสละ

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านน้อยกว่าทุกชั้นปีใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ความยุติธรรม และความรอบคอบ

แผนภูมิที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามเกรดเฉลี่ย (แผนภูมิที่ 3) พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมรายด้านของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49 พบว่า ด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.34) รองลงมาได้แก่ด้านความกตัญญู (Mean=4.22) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมีวินัย (Mean=3.52) ในนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50-2.99 และ 3.00-3.49 พบว่า ด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.37, 4.46 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.32, 4.43

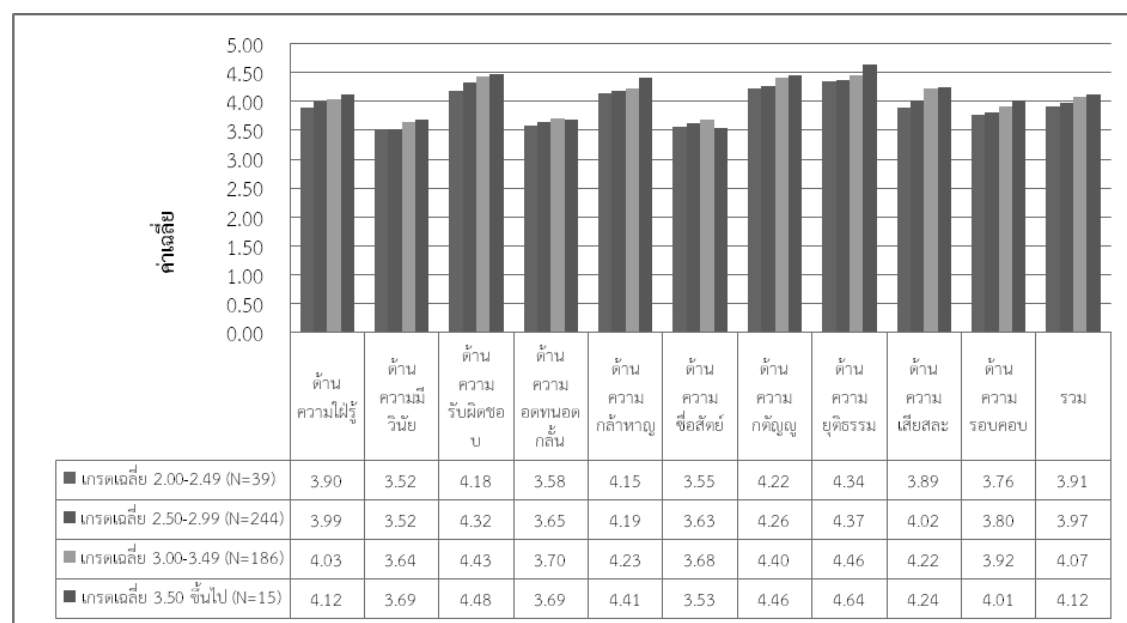
ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมีวินัย (Mean=3.52, 3.64 ตามลำดับ) สำหรับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป พบว่า ด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.64) รองลงมาได้แก่ด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.48) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ (Mean=3.69)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านสูงกว่าทุกกลุ่มใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความกล้าหาญ ความกตัญญู ความยุติธรรม

ความเสียสละ ความรอบคอบ รวมทั้งค่าเฉลี่ยในภาพรวม แต่มีค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมรายด้านน้อยกว่าทุกกลุ่ม ในด้านความซื่อสัตย์

นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-3.49 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านสูงกว่าทุกกลุ่มใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทนอดกลั้น และความซื่อสัตย์

นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านน้อยกว่าทุกกลุ่มใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ ความกตัญญู ความยุติธรรม ความเสียสละ ความรอบคอบ รวมทั้งในภาพรวม และในด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50-2.99

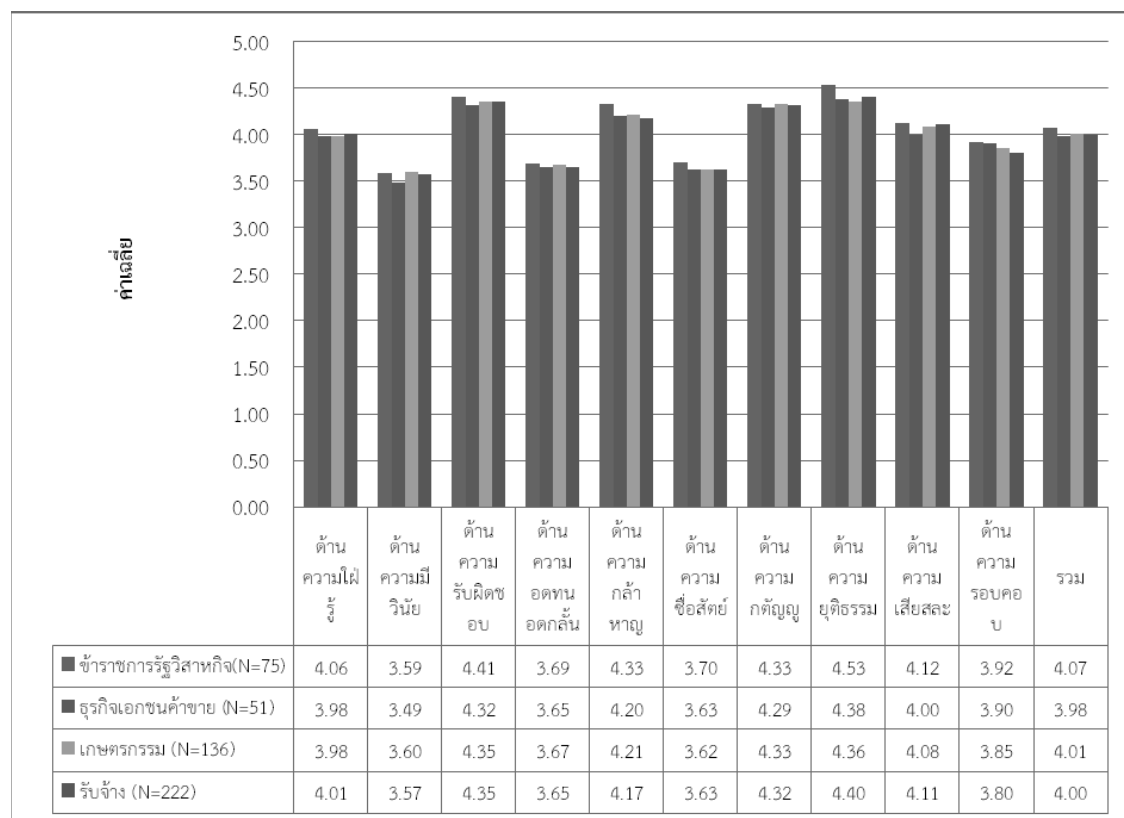
แผนภูมิที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง (แผนภูมิที่ 4) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เหมือนกัน และเมื่อพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมรายด้านของนักศึกษาที่มีผู้ปกครองเป็นข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ทำธุรกิจ เอกชน ค้าขาย เกษตรกรรม และรับจ้าง พบว่า ในทุกกลุ่มมีความคล้ายกัน คือ ด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=4.53, 4.38, 4.36 และ 4.40 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.41, 4.32, 4.35 และ 4.35 ตามลำดับ) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมีวินัย (Mean=3.59, 3.49, 3.60 และ 3.57 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน พบว่า

นักศึกษาที่มีผู้ปกครองเป็นข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมรายด้านสูงกว่าทุกกลุ่มใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเสียสละ ความรอบคอบ รวมทั้งในภาพรวม และมีค่าเฉลี่ยด้านความกตัญญูเท่ากับกลุ่มที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม

นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมในด้านความวินัย สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

แผนภูมิที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean=4.00) สอดคล้องกับการศึกษาของพิชญ์นรี พัทธกิจวาท¹⁰ ที่ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะโดยรวมและในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากวิทยาลัยบรมราชชนนีนี ราชบุรี ได้นำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ระบุถึงมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มาใช้ในการเรียนการสอน หลักสูตรปรับปรุง 2555 โดยมีการจัดหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักศึกษาทุกชั้นปี

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เก่าแก่ บุคลากรมีประสบการณ์ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์เชิงวิชาชีพพยาบาลแก่นักศึกษา ประกอบกับตัวนักศึกษาเองก็ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องมีในตนเอง ซึ่งได้มาจากการปลูกฝัง การอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา ครอบครัว หรือได้มาจากการประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติดูแลผู้อื่น หรือสังเกตจากผู้อื่น และเลือกสิ่งที่ดีมาปฏิบัติ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะบ่มเพาะทำให้นักศึกษาเกิดมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายด้าน จะพบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรม ด้านความยุติธรรมมากที่สุด (Mean=4.41) รองลงมาคือด้านความรับผิดชอบ (Mean=4.36) ส่วนด้านความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (Mean=3.57)

การพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปีพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด ส่วนชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยด้านความรับผิดชอบมากที่สุด สำหรับคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดมีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยด้านความซื่อสัตย์น้อยที่สุด ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยด้านความอดทนอดกลั้นน้อยที่สุด ขณะที่ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนิย์รัตน์ และคณะ¹¹ ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ในด้านความยุติธรรม ความมีระเบียบวินัย ความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความอดสาหัส ส่วนด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความเมตตากรุณา และความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่าการได้รับการปลูกฝังค่านิยมวิชาชีพที่ต้องให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกคนเท่าเทียมกัน เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิผู้ป่วย ซึ่งนักศึกษาทุกชั้นปีจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งในหอผู้ป่วยและในชุมชน อีกทั้งในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จะเน้นให้นักศึกษาทุกคน ทุกชั้นปีมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยวิทยาลัยฯ ได้ตั้งค่านิยมในการทำงาน (MOTO) ไว้ว่า “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ” ทั้งด้านการเรียนและการทำกิจกรรม จึงทำให้นักศึกษาเกิดความคิดว่าตนเองได้รับการปลูกฝัง เรื่อง ความยุติธรรมและเสมอภาคมาโดยตลอด นอกจากนี้พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ รองลงมาจากความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนางลักษณ์ และคณะ⁷ ที่พบว่าตัวบ่งชี้เรื่องความรับผิดชอบ

เป็นตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่มีความสำคัญ เป็นลำดับที่ 2 ในสังคมไทย

การพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จะพบว่า ด้านวินัยมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด (Mean = 3.57) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาติดา คล้ายมณี¹² ที่พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีคะแนนด้านความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลต้องอยู่รวมกันในห้องพัก การขาดระเบียบวินัยของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นการขาดระเบียบวินัยในห้องพัก เช่น ไม่เข้าออกห้องพักตามกำหนดเวลา การลืมปิดไฟ ปิดพัดลม การส่งเสียงดังรบกวน การแต่งกายผิดระเบียบ หรือนำอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ได้รับอนุญาตมาใช้ในห้องพัก เพราะจำนวนนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปีมีจำนวนมาก สถานที่พักหรือห้องพักที่วิทยาลัยฯ จัดเตรียมไว้ให้ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความแออัด นักศึกษาต้องแบ่งปันสถานที่ทำงานหรือสถานที่ส่วนรวมร่วมกับผู้อื่น ทำให้นักศึกษาขาดความเป็นอิสระ ประกอบกับนักศึกษาบางส่วน (นักศึกษาชั้นปีที่ 1) อาจจะยังปรับตัวไม่เคยชินกับสถานที่ใหม่หรือการที่ต้องอยู่หอพัก และยังปรับตัวเข้ากับระเบียบหอพักไม่ได้ ไม่เคยชินกับกฎระเบียบการอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดการทำผิดระเบียบวินัยได้บ่อยครั้งขึ้น เป็นเหตุให้นักศึกษาประเมินตนเองด้านวินัยในระดับต่ำ

การเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ เกรดเฉลี่ย 2.00-2.49, 2.50-2.99, 3.00-3.49 และ 3.50 ขึ้นไป จะพบว่านักศึกษาทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าสูงขึ้นเมื่อมีเกรดเฉลี่ยมากขึ้น เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ทั้ง 4 กลุ่มของนักศึกษาซึ่งมีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านวินัยสำหรับกลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49, 2.50-2.99 และ 3.00-3.49 ส่วนนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมน้อยที่สุดในด้านความซื่อสัตย์ สอดคล้อง

กับการศึกษาของพิชญ์นรี พัทธ์ช่อวาศ¹⁰ โดยพบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยฯ จะพักอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเหมือนกัน และมีการทำกิจกรรมร่วมกัน จึงเกิดการเรียนรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมร่วมกัน ประกอบกับทางวิทยาลัยฯ จะจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษาตลอดระยะเวลาในการเรียน ผ่านการจัดกิจกรรมโดยสโมสรนักศึกษา ที่มีตัวแทนจากนักศึกษาทุกชั้นปีร่วมดำเนินการ ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมที่ไม่แตกต่างกัน

กลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49, 2.50-2.99 และ 3.00-3.49 มีค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมน้อยที่สุดในด้านวินัย (Mean=3.52, Mean=3.52 และ Mean=3.64 ตามลำดับ) ส่วนนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านความซื่อสัตย์ (Mean=3.53) ซึ่งแม้จะเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านดังกล่าวก็ยังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาพยาบาลจะได้รับการอบรมให้ มีคุณลักษณะของวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของจรรยา แก้วใจบุญ¹³ ที่ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา โดยพบว่าด้านที่ประชาชนเห็นว่าภาพลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลมีความโดดเด่นมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และสอดคล้องกับการศึกษาของภาณุ อดกลั่น¹⁴ ที่ศึกษาค่านิยมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ค่านิยมที่ควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ทำให้นักศึกษาพยาบาลเมื่อเรียนและจบไปปฏิบัติงานในหน่วยงานจะมีคุณลักษณะที่สำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพที่ควรจะเป็น

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความยุติธรรมมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ศิณากรณ์ หู่เต็ม⁶ ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยพบว่าระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาในกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา พร้อมกับการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์และความมีวินัยให้เกิดมากขึ้น ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนด้วยการเข้าค่ายฝึกวินัย ทำกิจกรรมส่งเสริมยกย่องคนดี มีความซื่อสัตย์ ให้เป็นที่ประจักษ์เพื่อการเป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป
2. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา ควรมีการสำรวจลักษณะของนักศึกษาและมีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละชั้นปี ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านวัยวุฒิ และคุณวุฒิที่สูงขึ้น
3. ควรมีการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นระบบ ซึ่งสามารถประเมินได้จากหลายช่องทาง เช่น การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การวัดพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมจากสถานการณ์จำลองที่เสมือนจริง แทนการตอบคำถามของนักศึกษา เพื่อที่จะช่วยให้การประเมินคุณธรรมจริยธรรมมีความเที่ยงตรง สามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล ควรมีการทบทวนในประเด็นพื้นฐานของลักษณะคุณธรรมจริยธรรม อย่างน้อยตามคุณธรรมจริยธรรม 9 ประการ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด ใฝ่หาความรู้ สามัคคี และมีน้ำใจ รวมถึงส่งเสริมในประเด็นที่ยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับน้อยให้มากขึ้น

2. ควรมีการออกแบบวัดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล บนพื้นฐานลักษณะของคุณธรรมจริยธรรม อย่างน้อยตามคุณธรรมจริยธรรม 9 ประการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด ใฝ่หาความรู้ สามัคคี และมีน้ำใจ

3. ควรมีการติดตามวัดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล เพื่อพัฒนาเป็นโมเดลที่ใช้สำหรับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

REFERENCES

- Office of the National Economic and Social Development Board. The 11th National Economic and Social Development Plan (2017-2020) [online]. 2017 [cited 2017/10/07]. Available from: http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue (in Thai)
- Sngounsiritham, U. & Sirakamon, S. Ethical Behaviors of Professional Nurses. Chiang Mai: Siampimnana, 2014. (in Thai)
- Sirilai, S. Ethic for Nurse. 12th ed. Bangkok : Chulalongkorn University Printing, 2012. (in Thai)
- Phanthumnawin, D. The Ethical Tree of Research and Development. Advanced Psychology and Behavioral Science. Bangkok : Academic Promotion Program, Graduate Institute of Management Development, 2000. (in Thai)
- Office of the Education Council. The National Education Plan 2017-2036. Bangkok : Prigwhan Graphic, 2017. (in Thai)
- Hutem, S. A Research Project: The Moral Behavior of Bachelor's Degree Students, College of Ratchaphruek [online]. 2010 [cited 2017/10/11]. Available from: http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2552_Manage_Sinaporn.pdf (in Thai)
- Wiratchai, N., Na Wichian, S., and Orathai, P. Survey and Synthetic of Moral Virtue Indicator. Bangkok: Prigwhan Graphic, 2008. (in Thai)
- Sansomros, S. The Study of Moral Education of Military Leaders: A Case Study of Naval Cadets, Dissertation Master Degree. Bangkok: Public Administration National Institute of Development Administration, 2008. (in Thai)

9. Sri Saed, B. Basic Research New Update. 8th ed. Bangkok: Suwiriyaarn Co. Ltd, 2010. (in Thai)
10. Pitakavakath, P. The Characteristic of Nursing Students of the Royal Thai Navy College, Dissertation Master Degree of Higher Education. Bangkok: Srinakharinwirot University, 2013. (in Thai)
11. Boonsin, S., Rachawat, P., Preungdej, S. Ethical Attitude Based on Perception of Nursing Student under the Jurisdiction of Praboromarajchanok Institute. Journal of Boromarajonani College of Nursing, 2015; 31(1): 50-60. (in Thai)
12. Klaimanee, S., Tphuegnern, T., Pongsuwan, K. Ethical Behavior of Nursing Students of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima. Journal of Nursing and Education, 2013; 6: 89-103. (in Thai)
13. Kaewjiboon, J., Kansompoj, K., Pattrapiriyannun, V. Images of Nursing Students of Boromarajonani College of Nursing, Phayao [online]. 2011 [cited 2017/10/10]. Available from: <http://mis.bcnpy.ac.th/webapp/research/myfile/4-54.pdf>. (in Thai)
14. Odklun, P. The Values and Factors Related to the Values of the Students of Boromarajonani College of Nursing, Udonthani [online]. 2011 [cited 2017/10/10]. Available from: <https://www.gotoknow.org/posts/428081>. (in Thai)